

CARMEN IN LAUDEM S. ANSELMI.

Haud habiture parem sumas, Pater alme, salutem A
 Quam mea disparibus musa vehit pedibus.
 Quod mea musa pedes tibi scribens non habet æquos,
 Paupertate mei contigit ingenii.
 Laudari proles procerum pede debet Homeri.
 Da veniam, timui pondera tanta pati.
 Materiæ, fateor, sum tantæ pondere pressus,
 Nec mea musa rei sustinet hujus onus.
 Indefectæ jam si mea pectora clament,
 Et mea centenis vocibus ora sonent,
 Fonte Caballino si me respergat Apollo,
 Ad te laudandum non satis unus ero.
 Tu generosus homo, magnisque parentibus ortus,
 Exsuperas morum nobilitate genus.
 Jam tua fama domum solis replevit utramque,
 Et talem mundus gaudet habere Patrem.
 Axis et australes te novit hyperboreusque,
 Parsque tuis mundi nulla caret meritis.
 Fulta tuis meritis si non foret Anglica terra,
 Corrueret vitii pondere quassa sui.
 Illa tuis meritis, fateor, valet atque valebit,
 Atque tuis precibus ne cadat efficitur.
 Quis te non norit mensura vivere recti?
 Quis te sanctorum nescit habere fidem?
 Tu delinquentes castigas verbere dulci:
 Ne peccare velint, ipse mones homines.
 Arguis ut debes homines peccata lucrantes.
 Te mercede caret iudice curta fides.
 Iudice te dives peccator vivit egenus,
 Et dominus nequam sat miser est famulus.
 Solus in hoc ævo, Pater, es laudabilis ævo.
 Solus habes vitæ, vir venerande, modum.
 Solus es in terris deflens peccata malorum.
 Tu solus timidus es medicina reis.
 His quoque pro meritis merito, Pater optime toto
 Est propagatum nomen in orbe tuum.
 Intereunt casu quæ primum magna fuerunt,
 Nec quemquam certo limite fata regunt.
 Qui modo dives erat, fortunæ corrui ictu.
 Atque modo cum sim, non reor esse diu.
 Hoc non attendunt quos mundi gloria ducit,
 Quosque fefellit amor non satiatus opum.
 At tu, præterita qui spectas quod sequiturque,
 Scis quia quæ modo sunt interitum capient.
 Hæc quæ per spatium vix durant unius horæ
 Credis perpetuis æquiparanda bonis,
 Naturæ paret quidquid mortale creatur;
 Quodque fuit quondam, desinit esse modo.
 Tu quoque parebis morti, sed dispare ractu;
 Nec tu cum reprobis ipse locandus eris.
 Tu cum mutabis terram cælo potieris,

(47) ἄβουλος *inconsultus, pravo consilio incitatus.*

Et tamen in terris ipse superstes eris,
 Excipiet primo quoniam te gaudens curia cæli,
 Et tibi promissa sede locatus eris.
 Credo tuis hominum nullus succedet habenis
 In bonitate tua qui moderetur eas.
 Cum Deus omnipotens protoplastum fecit abyle (47),
 Te nostris nasci temporibus voluit.
 Cur tamen hoc voluit, nisi quod te noverat ante
 Posse cruentatis frena parare lupis?
 Ecce cruentatus lupus assistit, aggrediturque
 Caulas, quæ firmæ te vigilante manent.
 Si quam crudus ovem casu lupus ore cruentat,
 Evadit fauces te properante lupi.
 Mundi tempestas aliquem si depulit ad te,
 Armamenta ratis, ne pereat, reficis.
 B Divinis armis instantem perculis hostem.
 Divinis armis tuta quiescit ovis.
 Quod nolles, ovium periit tamen una tuarum;
 Nec perit ex toto, si vigilare velis.
 Hæc de qua dico, babalans est presbyter Hugo,
 Abstulit in scopulos quem sua stultitia.
 Sed quoniam, Pater, est miseris pietas tua vallum,
 Auxilium, quæso, sentiat ille tuum.
 Hoc quod vivit adhuc, quod non est lumina fossus,
 Effectum cura quis neget esse tua?
 Nam nisi te rabies timuisset sæva luporum,
 Quem non carcer habet, erux habitura foret.
 Est grave, confiteor, quod commisit miser ille,
 Sed non excedit culpa gravis veniam.
 C Quis quam primus homo peccavit acerbius unquam?
 Illius interiit culpa tamen venia.
 Altius incipiam: quis erit Judæ sceleri par?
 Huic, reor, esse comes nulla potest venia.
 Cæde tamen sacra madidus si pœnituisset,
 Qui pius est cunctis, non ferus esset ei.
 Tu debere manum dicis supponere nanti,
 Ne demergat eum quæ venit unda maris.
 Mergitur hic, puppim magna feriente procella;
 Et ni jam properes, vita relinquit eum.
 Ex illo toto solum caput eminent undis;
 Quod si mergatur, hei mihi! vita fugit.
 Illius ergo precor fracto succurre phaselo,
 Quæ nullum, nisi des, littus habere potest.
 Aut igitur properans tua cura medebitur illi,
 D Aut nullo certe tempore sanus erit.
 Ille fuit multis et magnis fultus amicis,
 Dum ridebat ei quæ stat in orbe dea:
 Quæ postquam risum subitam contraxit in iram,
 Illos non puduit qui retro terga darent.
 Illum nonnulli non cum ratione remordent,
 Nec, quia desipuit, nosse fatentur eum.

At, puto, cum poterat sanus vitare ruinam,
 Hac incede via, dicere debuerant.
 Nunc illi fracta navi quid dicere prodest,
 Currere cautius hoc per mare debueras.
 Ergo communis cum sis tutela reorum,

A Illum, sancte Pater, quæso tuere reum.
 Sancte Dei cultor, fidei fons, pecus amator,
 Spes, decus, auxilium, vita, salus hominum,
 Usque quod est dicam, patriæ totius asylum.
 Unica scala poli, nec ruitura, vale.

EPICEDION IN OBITUM EJUSDEM.

Præsulis Anselmi, quem nuper obisse dolemus,
 Laudibus aptari littera nostra cupit.
 Est tamen a tanto quod me deterreat ausu,
 Ne res clara meum non amet ingenium.
 Aggrediar vero, de Christi munere fidens,
 Dicere quod possum de bonitate viri.
 Res pretiosa nimis, res utilis atque decora,
 Vir clarus, sapiens hic et honestus erat,
 Notus et ignotus, sapiens simul insipientive,
 Et totus pariter mundus amabat eum.
 Ejus amor dulcis fastidia nulla gerebat.
 Cuique parum fuerat quidquid amaret eum.
 Quoque magis virtutis opem mireris in illo,
 Charus habebatur hostibus ipse suis.
 Nempe fuere viri (48) quos ejus causa gravabat;
 Laudabantque tamen quod bonus ipse foret.
 Quidquid erat quod eis super illo displicuisset,
 Illorum plane, non suus error erat.
 Tota quidem (quid enim vir pravi tantus haberet?)
 Ejus odore bono vita suavis erat.
 Difficile credas quantum vir claruit ille,
 Nec tibi lingua potest ulla referre satis.
 Ipse Deus novit quia spero vera fateri
 Nec laudando virum fallere quemque volo.
 Testor enim Jesum, nec inanis opinio fallit,
 Quod satis innocuus duxerat ille dies.
 Quem læsit verbo, nisi quem peccasse putaret?
 Hoc quoque o quam sobrie fecerat atque pie!
 Opprobrium durum quis ab illius ore recepit?
 Quod rideret eum dicere quis potuit?
 Quem male tractavit, vel inique movit ad iram?
 Quem vivens hominum fraude sua nocuit.
 Nec multum fuerat sine crimine ducere vitam,
 Si non virtutis plena decore fuit.
 Si placet, audito sanctissimus ille virorum
 Virtutum merito quam pretiosus erat.
 Est tamen incertum, quia plurima copia fallit,
 Quid prius incipiam posteriusve loquar.
 Ceu videas aliquem qui tempore veris amœnum,
 Lecturus flores, ingrediatur agrum.
 Cogitat, hunc carpam? sed valde pulchrior iste est.
 Illum decerpam? sed superant alii.
 Ignoransque diu quid agat, desiderat omnes,
 Miratur, nescit quem magis accipiat.
 Sic ego multa diu tecum dicenda revolvens,
 Cogito de multis quæ recitare velim.

(48) Rex et complices ejus.

PATROL. CLVIII.

Denique si referam quanto splendore sophiæ
 Ille niteret homo, quis mihi crederet homo?
 Omnes ni fallor, quos tempore cernimus isto
 Vicerat electos egregiosque viros.
 B Si mihi non credis, illius opuscula saltem
 Non mihi non poterunt visa negare fidem.
 Qui legisse volet quos scripserat ille libellos,
 Illic perspiciet quam sapiens fuerit.
 Et recte sapuit qui Christum semper amavit,
 Qui nunquam sceleri præbuit obsequium.
 Talis quippe Deo sapientia grata probatur
 Quæ vitium prohibet justitiamque docet.
 Sed de justitia, qua plenius ille vigeat,
 Quiddam dicendi tempus adesse reor.
 O quam justus erat qui non adversa timeret,
 Nec plus quam satis est prospera diligeret.
 Non erat in rebus quidquam, quascunque videmus,
 Quod levitatis eum cogeret in vitium.
 Inter divitias, quas sufficienter habebat,
 C Virtutum plenus, rebus egenus erat.
 Sic sibi vivebat ut nil habuisse putares.
 Hærebat mundo corpore, non animo.
 Omnia prudenter et fortiter omnia pensans,
 Nolebat sibi displicuisse Deo.
 Inter utrumque manens, moderate cuncta gerebat.
 Odivit nimio quidquid erat nimium.
 Sunt autem quidam qui me fortasse notabant,
 Quod tantis illum laudibus extulerim.
 Nam dicent: Adeo non debuit ille levari,
 Qui nimium simplex atque remissus erat.
 Qui, sicut legitur, seductæ more columbæ,
 Quæ cito decipitur, sic sine corde fuit,
 Qui prohibere nefas ut præsul non satagebat,
 Nec populi miserum corripiebat opus;
 D Qui dignos sapido non protulit ore latratus,
 Sed sese mutum protulit esse canem:
 Qui sibi commissum non custodivit ovile,
 Imo locum sceleri dissimulando dedit.
 O nimis insane præceps audacia mentis!
 O cæcus tumida pro pietate furor!
 Tu quis es ut servum damnare queas alienum?
 Non tibi, sed Domino subditur omnis homo.
 Quid prodest alios si lumine cernis acuto.
 Cum tamen ipse tuam non videas nebulam?
 Respice cor proprium qui sic delicta remordes,
 Nigra videbuntur quæque geruntur ibi.